SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 17 Julij** **No. 29.**

PARAMARIBO, 16 JULIJ 1859.

De *Moravische Broeders* alhier gaan op hunnen vredeweg met kalmte en ijver in stilte voort. Zoo heeft weder op Woensdag den 13 dezer, de plegtige inwijding van eene hunner Kerken, op de plantage *Clevia* plaats gehad, en werd deze feestviering door Z. E. den Gouverneur en Mev. SCHIMPF, benevens vele voorname ingezetenen bijgewoond. Dat hunne pogingen met rijke vruchten mogen gezegend worden, is onze innige wensch!

Per de *Vice Admiraal Rijk* is het berigt aangebragt, dat de Europesche mailboot *Paramatta* gestooten is op het zuidrif van het eiland *Anegada*, benoorden St. Thomas, ten gevolge waarvan het schip zware lekkage bekwam; de passagiers en mailzakken zijn met eene kleine boot naar St. Thomas vervoerd.

Ll. Zaturdag avond heeft er een droevig ongeluk op de rivier plaats gevonden. Eene corjaal, waarin *tien* Portugesche Immigranten en een Onderofficier der Artillerie waren, den oversteek van het fort *Zeelandia* naar pl. *Jagtlust* willende doen, werd door het ruwe weder omgeslagen, met dat jammerlijk gevolg dat slechts *drie* der Portugezen zijn gered geworden.

Wij voldoen gaarne aan het verzoek om de volgende bekend gemaakte omstandigheden over te nemen:

„De pont van het fort *Nw. Amsterdam*, waarin zich onder geleide van den serjant der Artillerie Bakker, den kanonnier 1e kl. De Leeuw, die der 2e kl. Beers, *twee* gevangenen met namen V. d. Vreugd en Hilker, *vier* Chinesche roeijers en de jongen van den overleden kapt. Reinalda bevonden, door zwaren wind en sterken stroom naar den kant der Plant. *Jagtlust* gedreven zijnde, ontdekte bovengemelde jongen in het midden der rivier een op eene kist drijvend persoon naar wien onmiddellijk koers werd gezet. Na veel inspanning gelukte het den drenkeling te redden, die de rigting aanwees alwaar de korjaal omgeslagen was. Dadelijk werden wederom alle krachten ingespannen, en tegen den zwaren stroom naar de aangeduide plaats opgeroeid, met het gelukkig gevolg, dat niettegenstaande het reeds duister was geworden, de kano bereikt werd en men er in slaagde om de twee personen die zich op dezelve hadden vastgeklemd te redden, waartoe zeer veel heeft bijgedragen de loffelijke pogingen van den gevangene V. d. Vreugd, die van zijne boeijen werd bevrijd ten einde hem in staat te stellen mede werkzaam te zijn aan de edelmoedige daad, waarbij de serjant Bakker en de kanonnier de Leeuw zich bijzonder onderscheidden."

Ofschoon het oorlogstooneel in Italie thans aller belangstelling het meeste trekt, zijn de berigten betreffende het moederland door ons in deze week per mail ontvangen wel belangrijk genoeg om in de eerste plaats vermeld te worden.

In ons vorig overzigt deelden wij mede, hoe de tegenstand, dien de regeringsvoordragt tot het oproepen der ligtingen ontmoette, den algemeenen toestand in groote spanning had gebragt. Die spanning, vernemen wij, klom dermate, dat zich allerwege luide stemmen deden hooren, om bij een hardnekkig volharden der vertegenwoordiging de kamer te ontbinden en een beroep op het volk te doen. Zelfs de vaderlandlievende hoogleeraar Vreede, te Utrecht achtte het noodig te waarschuwen tegen te groote [illegible] en liet zich over het politiek doorzigt der oppositie in de Tweede Kamer op de volgende wijze uit:

«Met het vertrouwen, een echt constitutioneel bewind voegende, dat in hagchelijke oogenblikken op de vaderlandslievende zamenwerking der volksvertegenwoordiging rekenen mag, heeft het ministerie bij de indiening en verdediging van zijne voordragten tot versterking der land- en zeemagt, de geheimzinnigheid van een *Comité-Generaal* vermeden. — Het heeft te goeder trouw van de oppositie in en buiten de Kamer gehad, om niet te kunnen gelooven, dat het bij de tegenwoordige zorgwekkende omstandigheden, bij de algemeene beroering die geheel Europa tot de wapenen roept, een levendigen tegenstand zoude ontmoeten.

«De Regering mogt niet vreezen, dat de Vertegenwoordiging en de pers van Nederland, in bereidwillige toewijding aan de behoefte van den staat, in het verleenen der gevraagde hulp kariger zouden zijn; — ik zeg niet — dan het magtige Groot-Brittanje of het door den geduchten nabuur het eerst bedreigde België, maar zelfs dan de Zwitsersche Bond en de met kapitalen zoo schaarsch bedeelde Duitsche Staten van den tweeden en derden rang. — Zij mogt niet vreezen dat, terwijl wij van schatten overvloeijen, met koude onverschilligheid op 's lands nood de millioenen zouden worden beknibbeld, die men nog vóór een paar maanden ruimschoots voor allerlei plannemakerijen veil had.

Het schijnt te blijken, dat de Regering heeft misgetast; dat zij door een *Comité Generaal* de belemmerde vitzucht, de taalzifterij der *Kriegsbereitschaft* en *Marschvaardigheid*, de ontleding van het personeel der 879 Limburgsche ruiters, als gold het de bemanning van een neutraal vaartuig, en de overige spitsvindigheden door de tolken der openbare meening gretig overgenomen, gemakkelijk zoude hebben afgesneden. — Dezelfde bladen, die naauwelijks eenige weken geleden, medelijdend de schouders ophaalden over het, naar alles aanduidende, zoo dreigend oorlogsgevaar tusschen Frankrijk en Oostenrijk, wien Napoleon *de derde* veel grooter staatsman dan de *eerste*, bij voortduring de Keizer des *vredes* was; die zeiden, dat de Neef beter wetend dan de Oom, zoo dwaas en onvoorzigtig niet zoude handelen, zijn ongehoord geluk, aan de wisselingen van den krijg prijs te geven, diezelfde bladen wien de handhaving van onze neutraliteit, tusschen Engeland, Frankrijk en Pruisen ingesloten, eene even ligte taak dunkt, als voor de afgelegen rijken van Spanje en Zweden; — diezelfde bladen gaan voort, stoutweg te verzekeren: «zoolang de oorlog niet algemeen is; zoolang hij niet *naar den Rijn* wordt overgebragt, hebben wij niets te duchten. Slechts *als dat* gebeurd, dan *is het tijd* om er voor te waken dat men ons niet tegen wil en dank in den strijd medesleept.»

«En indien de oorlog in stede van naar Duitschland, stroom-af naar België wordt overgebragt, wat dan? — Indien de acht divisiën van het leger van het Noorden den schoonvader van een aartshertog en van eene aartshertogin van Oostenrijk, *Leopold*, eensklaps overvallen en naar Brussel rukken vóór men het te Rotterdam vermoedt? — Is na al het gebeurde sedert Januarij ll. één publicist in Europa in staat, de juiste grens tusschen den overgang van een bedriegelijken, in slaap wiegenden vrede tot alle de gruwelen der werkelijke uitbarsting, te bepalen? Is het noodig te herinneren hoe het, ten gevolge der verwaarloozing van onze strijdkrachten, en trots alle waarschuwingen tegen den blinden eigenwaan der kooplieden, der Nederlandsche republiek in den Engelsch Amerikaanschen oorlog in 1790, na een tijdperk vol weelde en overvloed gegaan is? «Wat had men niet dikwijls, verhaalt Kluit, gezegd en geschreeuwd: *de Engelschen zullen 't niet doen, zij zullen niet, — zij durven niet.* En wanneer een ander al eens zeide: *Ja, dan was men geruïneerd: maar toch, zij zullen 't niet doen!* En aan zulke losinnigheden werd de republiek gewaagd; en, *toen het toch gebeurde*, schreeuwde men over *inactiviteit*. — En! toen, toen! had het de Stadhouder gedaan.» Ja, toen had het de Stadhouder gedaan. Eenmaal zal het zijn: de Regering heeft het gedaan! want, helaas! de oppositiemannen hebben al eens den tact, zich de handen in onschuld te wasschen.

Maar zal het Volk van Nederland zijne dierbaarste belangen doen opofferen ter wille van hen, die gaarne Ministers willen worden? Wij hebben tot nog toe beteren dunk van dat Volk. Wij hopen dat het zal inzien, hoe het niet de dupe mag zijn van een parlementairen woordenstrijd; maar dat er thans slechts één belang is, dat is den Koning eendragtiglijk te steunen in zijne pogingen, om van onzen dierbaren geboortegrond welligt naderende gevaren af te wenden, in tijds genoeg om het verwijt te ontgaan, dat de oorlogsrampen ons onvoorbereid overvallen hebben.

De Tweede Kamer heeft sedert echter de Regeringsvoordragten tot mobiel verklaring van het Limburgsch Contingent goedgekeurd en het zamenblijven der ligtingen van 1856 en 1857 bevolen.

— Eene treffende gebeurtenis heeft den 4n. Junij de debatten der Kamer doen staken. De Heer L. D. Storm, van Breda, die eene redevoering hield ter bestrijding van de voordragt betrekkelijk het Limburgsch Bondscontingent, viel plotseling neder en stierf op de banken der Kamer, binnen den tijd van vijf minuten. Eene hevige beroerte maakte plotseling een einde aan zijn leven. Groot was de ontsteltenis, die deze gebeurtenis te weeg bragt, en diep de indruk, dien deze oogenblikkelijke verwisseling van het tijdelijke met het eeuwige, maakte op het gemoed der aanwezigen.

— Z. M. heeft benoemd tot kapitein van de 3e. klasse den 1sten. luitenant P. M. Netscher, van het wapen, voor memorie gevoerd, wordende bij het regiment grenadiers en jagers, thans tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West Indie.

De gebeurtenissen in Italie zijn in belangrijkheid toegenomen. Den 5 Junij werd een groote slag bij Magenta geleverd, die wederom ten voordeele der Franschen afliep. De strijd moet echter, allerhevigst, geweest zijn, wanneer men let op het groot aantal gesneuvelde officieren. Er vielen aan zijde der Franschen de generaals l'Espinasse en Clerc, terwijl de maarschalk Canrobert en de generaal St. Jean d'Angelij gewond werden.

Van de zijde der Oostenrijkers, zouden evenzeer drie generaals gesneuveld en vele officieren gewond zijn, ofschoon men hunne namen niet met zekerheid noemt. Wat het getal gewonden, gedooden en gevangenen aangaat van weerszijde, wie zal bepalen wat waarheid is? Uit Oostenrijk wordt geschreven dat het Oostenrijksche leger 4 à 5000 dooden en gekwetsten telt, en de vijand minstens de helft meer, terwijl het duizende gevangenen zou hebben gemaakt. Frankrijk daarentegen zegt: Ik heb 7000 gevangenen gemaakt, 20,000 Oostenrijkers zijn gesneuveld of gewond, en ik heb maar 3 à 4000 man verloren. Wij gelooven niet partijdig te zijn als wij beweren, dat de waarheid in dien zin in het midden moet gezocht worden, dat van beide zijden dapper gevochten en van beide zijden ook veel verloren is.

De eer van den dag werd algemeen aan generaal Mc. Mahon toegekend, die dan ook op het slagveld tot Maarschalk van Frankrijk werd benoemd en sedert tot Hertog van Magenta verheven. Generaal Regnault is mede tot Maarschalk benoemd.

De geallieerden trokken daarop naar Milaan, terwijl inmiddels nog op den 7 een gevecht plaats had bij het dorp Melegnano, waarbij de Oostenrijkers weder het onderspit dolven en vele gesneuvelden telden; ruim 1200 hunner werden krijgsgevangen gemaakt. Reeds den 8 trokken de Fran-

ITALIAANSCHE SCHETSEN.

MONTEBELLO IN 1800.

Als men de gebeurtenissen nagaat, welke in Italie plaats hebben, mogen wij binnen eenige dagen op eene vernieuwing van den veldslag van Marengo rekenen, en die veldslag zal zoo beslissend zijn als die van 1800.

De veldslag van Montebello (wel te verstaan die van 1800) was gelijk thans, de eerste ontmoeting van den veldtogt. Ziehier onder welke omstandigheden deze plaats had.

De Oostenrijkers hadden zich van Genua meester gemaakt. Generaal Massena had, na een bewonderenswaardigen tegenstand, moeten capituleren. Het Oostenrijksche leger, door dit voordeel vrij geworden, ontving de tijding, dat de Franschen, gecommandeerd door den eersten consul Bonaparte, naderden.

Niet alleen waren de Franschen reeds over de Alpen gekomen, langs den kortsten weg dier gebergten en den grooten St. Bernard, terwijl zij de waakzaamheid hunner vijanden bedrogen, maar ook waren eenige colonnes over den Po getrokken; van den linkeroever waren zij naar den regteroever overgegaan, en dit bijna zonder een enkelen hinderpaal te ontmoeten. Murat, aan het hoofd zijner cavallerie, had zich te Piacenza laten zien en Lannes en Victor waren te Stradella.

Er was quaestie die divisiën terug te drijven, welke de Oostenrijkers bedreigden hunne gemeenschap met Lombardije en Oostenrijk af te breken.

De Oostenrijkers, onder het bevel van generaal Ott, bezetteden Casteggio en Montebello. Casteggio ligt op de hoogte en Montebello in het plein.

De eerste consul, generaal Berthier en Lannes kwamen den 8 Junij te Broni bijeen, en besloten, dat Casteggio des anderen daags zou aangetast worden; de uitvoering van het plan van den veldslag werd aan generaal Lannes toevertrouwd.

Gelijk overeengekomen was, begon het gevecht des anderdaags den 9den Junij; het duurde tot 8 ure 's avonds.

Casteggio werd ingenomen en weder ingenomen; het gevecht was dus hardnekkig. Generaal Victor, sedert hertog van Bellune geworden, deed in den avond, aan het hoofd der reserve, de beslissende charge. De Oostenrijkers, uit Casteggio verdreven, poogden zich te Montebello op nieuw te vereenigen; doch men gaf hun den tijd hiertoe niet, en men vervolgde hen tot Voghera.

De Oostenrijkers hadden toen, gelijk thans, 15,000 man in linie.

Volgens het bulletin van destijds bedroeg het verlies der Oostenrijkers gelijk thans, 2000 man in dooden en gekwetsten; dat der Franschen, juist gelijk thans, 500.

De Oostenrijkers verloren overigens, in 1800, verscheidene stukken geschut en een vaandel.

Een belangrijk verschil moeten wij tusschen het gevecht van 1800 en dat van 1859 doen opmerken. De positiën zijn geheel anders. In 1859 moeten de Franschen de stellingen bezet hebben, welke de Oostenrijkers in 1800 ingenomen hadden, en zij hebben dezelve beter verdedigd; het zijn ongetwijfeld de Franschen, die te Casteggio barricaden hebben doen opwerpen; zij zijn het, die zich achter die barricaden hebben geplaatst, en de Oostenrijkers belet hebben ze te overmeesteren.

schen en Sardiniers binnen Milaan en werden er met geestdrift ontvangen. Door den gemeenteraad dier stad werd Victor Emanuel tot koning van Lombardije uitgeroepen.

Te Milaan aangekomen vaardigde Keizer Napoleon de volgende proclamatie aan het Italiaansche volk uit:

«Italianen!

«Daar het krijgsgeluk ons heden in de hoofdstad van Lombardije brengt, zal ik u zeggen waarom ik hier ben.

«Toen Oostenrijk onregtvaardig Piemont aantastte, besloot ik mijnen bondgenoot, den koning van Sardinie, te ondersteunen; de eer en de belangen van Frankrijk maakten mij dit tot pligt. Uwe vijanden, die de mijnen zijn, hebben getracht de algemeene belangstelling te verminderen, welke in Europa voor uwe zaak bestaat, en deden het voorkomen als of ik den oorlog slechts voerde uit persoonlijke eerzucht of om het grondgebied van Frankrijk te vergrooten.

«Bij de openbare meening, zoo als zij thans verlicht is, is men tegenwoordig grooter door den zedelijken invloed dien men uitoefent dan door onvruchtbare veroveringen; met trotschheid streef ik naar dezen zedelijken invloed, door mede te werken tot de vrijmaking van een der schoonste gedeelten van Europa. Uw onthaal heeft mij reeds bewezen dat gij mij begrepen hebt. Ik kom niet hier met een vooraf aangenomen stelsel om de souvereinen uit hun bezit te stooten, en ook niet om u mijnen wil op te leggen. Mijn leger zal zich met niet meer dan twee zaken bezig houden: het bestrijden van uwe vijanden en het handhaven der orde van binnen; het zal geenerlei beletsel opwerpen tegen de vrije uiting uwer wettige wenschen.

«De Voorzienigheid begunstigt soms de volken als de individus, door hun de gelegenheid te geven plotseling groot te worden, maar op voorwaarde dat zij ze weten te gebruiken. Doet dus uw voordeel met het geluk dat u wordt aangeboden! Uw verlangen naar onafhankelijkheid, zoo lang kenbaar gemaakt, zoo dikwijls teleurgesteld, zal worden verwezenlijkt, wanneer gij het u waardig betoont. Vereenigt u dus tot één doel, de bevrijding van uw land. Organiseert u als militairen. Snelt onder de vanen van koning Victor Emanuel, die u reeds op zulk eene edele wijze den weg der eer heeft aangewezen. Herinnert u dat er zonder tucht geen leger is, en door het heilige vuur der vaderlandsliefde bezield, weest heden nog slechts soldaten: morgen zult gij vrije burgers zijn van een groot land.

»Gegeven in het hoofdkwartier te Milaan, 8 Junij 1859.

NAPOLEON.»

Ook heeft de keizer de volgende dagorder aan het leger van Italie uitgevaardigd:

«Soldaten!

«Eene maand geleden hoopte ik nog, met vertrouwen op de pogingen der diplomatie, op den vrede, toen eensklaps de inval van Oostenrijksche troepen in Piemont ons te wapen riep. Wij waren niet gereed; manschap, paarden, ammunitie ontbraken, en om onze bondgenooten te helpen moesten wij bij kleine afdeelingen over de Alpen trekken, om tegenover een geduchten vijand te verschijnen, die reeds voor lang zich had voorbereid.

«Het gevaar was groot; de energie der natie en onze moed hebben in alles voorzien. Frankrijk heeft zijne oude deugden wedergevonden, en tot één doel zoowel als in één gevoelen vereenigd, heeft het de kracht zijner hulpmiddelen en het vermogen zijner vaderlandsliefde getoond. Pas sedert tien dagen zijn de operatien begonnen en reeds is het Piemontsche grondgebied van zijne aanvallers bevrijd.

«Het geallieerde leger heeft vier gelukkige gevechten geleverd en eene beslissende overwinning behaald, die de poorten der hoofdstad van Lombardije opende. Meer dan 35,000 Oostenrijkers hebt gij buiten gevecht gesteld, 17 kanonnen, 3 vaandels zijn door u veroverd, 8000 krijgsgevangenen vielen in uwe handen. Maar nog is alles niet geëindigd; wij zullen nog moeijelijkheden moeten doorstaan, nog hinderpalen overwinnen.

»Ik reken op u. Moed dus, dappere soldaten van het leger van Italie! Van uit den hemel zien uwe vaderen trotsch en fier op u neder.

«Gegeven in het hoofdkwartier te Milaan, den 8 Junij 1859.

«NAPOLEON.»

Den 7 Junij heeft de koningin van Engeland het nieuwe Parlement geopend en reeds weinige dagen daarna zag het ministerie Derby zich genoodzaakt zijn ontslag te vragen hetwelk ook aangenomen werd.

Lord Palmerston is thans hoofd van het Britsche Ministerie, waarvan ook lord John Russell lid is. Aller oogen zijn thans op de houding dier regering gevestigd, van welke grootendeels Europa's toekomst schijnt af te hangen.

Nog moeten wij mededeelen, dat in de diplomatieke kringen te Parijs en te Berlijn druk gesproken wordt van eene Russische circulaire, die aan verschillende Duitsche Hoven zou zijn gezonden. Daarin worden die hoven tegen onberaden stappen gewaarschuwd en tevens herinnerd, dat de Duitsche Bond met een zuiver defensief doel is georganiseerd en dat de bijeentrekking van een observatiekorps aan de Fransche grenzen, of andere soortgelijke maatregelen in het belang van Oostenrijk, die organisatie van aard zouden doen veranderen en eene aanvallende handeling daarstellen, welke door niets geregtvaardigd wordt. De Russische Regering moet daarbij te verstaan hebben gegeven, dat, zoo de Duitsche Hoven geen acht slaan op de herhaalde stellige verzekeringen van Frankrijk dat het geen aanval beoogt op Duitschland, maar uit een ongemotiveerd wantrouwen jegens Frankrijk deel aan den oorlog in Italie mogten nemen zij (de Russische regering) alsdan niet onverschillig zou kunnen blijven, maar zoodanige maatregelen zou moeten nemen, als door de belangen van Europa mogten gevorderd worden.

Het wapenfeit bij Malegnano (of Marignano, Marignan) schijnt een groot gewigt te zijn geweest, althans te oordeelen naar de dépêche van den keizer aan de keizerin, waarin hij haar meldt dat de Oostenrijkers, die teruggedreven werden bij 1200 man als krijgsgevangenen [illegible] handen der Franschen achterlieten. Marignano is een stadje met 4000 inwoners, gelegen ten zuidoosten van Milaan aan de Lambro, in het middenpunt van een driehoek gevormd door Milaan, Lodi en Pavia. In 1515 behaalde Frans I daar eene beroemde overwinning op de Zwitsers en den hertog van Milaan.

Door eenige korrespondenten wordt de opmerking gemaakt, dat de slag bij Magenta — waarover het Oostenrijksche en het Fransche rapport thans bekend zijn — zeer veel overeenkomst had met den slag bij Marengo. De eene vijand overviel en verraste den anderen, en even als in 1800 de vijandelijke kommandant zich een oogenblik zeker waande van de overwinning, had ook Giulay een koerier gereed staan, die juist naar Verona moest vertrekken om de heugelijke tijding te brengen, toen Mc. Mahon kwam opdagen en aan den strijd de bekende wending gaf. In het rapport van generaal Giulay over den bloedigen slag bij Magenta, berigt hij aan keizer Frans Joseph: «dat de vijand, niettegenstaande zijne veel grootere getalsterkte, het bezit van Magenta duur heeft gekocht (*welke woorden ook in de Fransche keizerlijke dépêche stonden, doch werden weggelaten*), en aan Uwer Majesteits leger het regt zal doen wedervaren, dat het voor een even dapperen vijand, en veel sterker in getal, na een heldhaftig strijd heeft geweken.» Giulay *gelooft* dat het verlies der Oostenrijkers 4 of 5000 dooden en gekwetsten *kan bedragen*, en de vijand de helft meer zal verloren hebben.

Napoleon III onthoudt zich te Milaan van elke handeling, die hem als souverein naast koning Victor Emanuel kan doen voorkomen. Hij is eenvoudig als opperkommandant der vereenigde legers in zijn hoofdkwartier en bewoont eene gewone villa. Het paleis van den aartshertog heeft de keizer niet willen betrekken, om Europa geen aanleiding te geven tot gissingen omtrent zijne voornemens ten opzigte van Italie.

— De Oostenrijksche Opperbevelhebber Giulay is benoemd tot Ban van Croatie, en zal generaal Hess onder Keizer Frans Jozef verder het bevel voeren.

— Prins Metternich de bejaarde staatsman, die tot het laatst nog adviseur der Oostenrijksche Kroon was, is overleden.

DE SPOORWEGEN HEDEN TEN DAGE, EN WAT ZIJ OVER HONDERD JAREN EN BIJ ALLE VOLKEN ZULLEN ZIJN.

(Vervolg en slot.)

De toestand van Frankrijk op dit punt van zijne geschiedenis is niet zonder eenige overeenkomst met die van Buridan's ezel, die gelijkelijk aangelokt door een maatje haver en een emmer water eindigt met van honger en dorst te sterven. Nauwelijks had de regering eenige voorkeur voor het stelsel der compagnien laten doorschemeren of er kwamen nieuwe moeijelijkheden op: moesten de concessien dadelijk worden toegestaan of bij openbare besteding? Zou de deelneming van den staat bestaan in eene leening, in eene tegemoetkoming of in een waarborg van een minimum van rente? Het gemis van eerbied in de verschillende liniën was oorzaak van nieuwe belemmeringen, nieuwe verwikkelingen, nieuwe weifelingen.

Van de ontwerpen, in de zitting van 1837 voorgesteld, kon het ministerie tot het laatst slechts de lijn naar België handhaven, die sedert het mikpunt der aanvallen van de oppositie werd. Men wist, dat Lodewijk Philips een bijzonder gewigt hechtte aan den aanleg van den noorder spoorweg. De *coalitie* tegen de zoogenaamde persoonlijke staatkunde van den Koning was reeds [illegible]. Zij [illegible] de wettige voorkeur der regering niets [illegible] dan [illegible] het koninklijke kasteel te Brussel [illegible] tot het paleis der Tuilerien te brengen [illegible] tijd zou de Noorder-spoorweg slechts een [illegible] geweest zijn [illegible] weg [illegible] kunnen worden [illegible] spiegelgevecht werd besloten door eene verdaging van alle voorstellen tot groote lijnen, door eene verklaring [illegible].

In het volgende jaar verscheen het ministerie op nieuw voor de Kamer met geheel nieuwe [illegible] het [illegible] zich voor den aanleg door den staat [illegible] bijzondere ondernemingen [illegible] was het in het bezit van den algemeen [illegible] alle groote middenpunten der [illegible]. De oppositie was [illegible] zij [illegible]. Vergeefs bood het kabinet eene [illegible] twee van zijne ontwerpen op [illegible] met uitzondering van den Noorder-spoorweg, die beschouwd werd als een waarborg der bevestiging van den Julij-troon, als het duidelijk blijk van zijne staatkunde naar binnen en naar buiten [illegible].

Alle voorstellen van het gouvernement werden achtereenvolgens verworpen. De kamer, door partij-vooroordeelen beheerscht, wees den aanleg door den Staat evenzeer af, als zij den aanleg door bijzondere nijverheid had afgewezen. Er bleef steeds een uitweg over, dat was de handeling van het gouvernement en die der maatschappij zaam te binden. In die verzoenende bewoordingen werd de vraag voor de derde maal in 1842 voorgedragen. Het gemengde stelsel behaalde de overhand. Daarentegen echter vond men in de rangschikking der lijnen een nieuw voorwendsel van verdeeldheid. De plaatselijke begeerten waren opgewekt; zij drukten zich uit in amendementen; eindelijk trok zich de oppositie te een punt zamen en hechtte zich bijna eenstemmig aan het voorstel, om eene enkele lijn te scheppen, die Frankrijk van het Kanaal tot de Middellandsche Zee zou doorsnijden.

Eindelijk toch behaalde het spoorweg-net de zege boven de enkele lijn; het ontwerp van het ministerie werd zonder eenige merkelijke verandering met eene ontzagwekkende meerderheid aangenomen; de wet van 1842 kreeg den naam van Charter der spoorwegen en werd eenige jaren later herzien.

In de beraadslagingen, die in Frankrijk de aanneming van de wijze van aanleg der spoorwegen hebben voorafgegaan, speelt het staatkundig element geene minder belangrijke rol dan het staathuishoudkundige. Om het ministerie van het oogenblik de nederlaag te geven weifelt de oppositie niet de uitvoering te vertragen der maatregelen, die het meest geschikt zijn om den stoffelijken bloei en de zedelijke grootheid van het land in het tegenwoordige en voor de toekomst te verzekeren, en uit vrees van verkeerd te handelen, besluit men met niets te doen.

De wet van 1842, hoe onvolledig ook, heeft ten minste de verdienste gehad, dat zij Frankrijk uit zijne werkeloosheid wekte en voor hetzelve het tijdperk van groote ondernemingen ontsloot waarin reeds vele natien het vol moeds waren voorgegaan.

Bij het einde dezer tweede beweging eindigt het eerste deel van het werk des heeren Audiganne. Te midden der wisselingen, die door den schrijver op een helderen [illegible] wijze zijn voorgesteld, voorziet men reeds eenige der beginselen die dienen zullen om het instinct te onttroonen, om er de wetenschap voor in de plaats te stellen, en die dus zullen verhinderen dat de gewoonte de plaats van den vooruitgang innemen.

Na het zaad, de bloei; na den bloesem, de vrucht. Door dat verhaal der kindschheid van de spoorbaan, heeft de heer Audiganne voor ons een geslacht en eene maatschappij doen herleven, die reeds tot de geschiedenis behooren en die men reeds onpartijdig kan beoordeelen; zoo ver zijn zij van ons gescheiden door de afgronden, welke twee omwentelingen hebben gedolven. Nadat hij het tijdperk der jongelingschap heeft geschetst, waartoe wij genaderd zijn, zal hem nog overblijven den blik te rigten op den mannelijken leeftijd der meest belangrijke raderwerken van de beschaving en de wonderen van de toekomst te beschouwen uit het driedubbel oogpunt van de uitbreiding der spoorwegnetten, van de verbetering der exploitatie en van de geldelijke, staatkundige en zedelijke uitkomsten; met andere woorden zal hij dus uit de wetenschap de kracht putten om te bepalen wat waarschijnlijk wezen zal.

INGEZONDEN.

SNIPPERTJES,

uit mijne Portefeuille.

NIEUWE SERIE.

4e. Hoofdstuk.

STUDENTEN-ZORGEN.

De avond was den langen zomerdag gevolgd; WILLEM was weder tot die gedultige kabinet teruggekeerd, om zijne vrienden VAN DIJK, GEVER en PAALSTANGER, als een student, die de zorgen des levens voor *niets* rekent, te kunnen ontvangen. NAATJE's CORNET was met de hulp van een sleutel en een weinig knijpen in zooverre hersteld, dat dit prachtig kroonstuk onzer zeer eerwaardige oud Hollandsche grootmoeders, haar niet meer op het hoofd zat als of zij een „*waag*" in had.

Ofschoon het aardige meisje wel een oogenblikje zuur had gekeken, zoo schoot de lagchende zon harer goedhartige onschuldigheid weer spoedig door de wolken van het grillig lente-buitje en vlug en handig, maakte zij het vertrek en de tafel gereed ter ontvangst der vrienden, die zouden komen *repeteren*. — Een fraaije *porte-cigares* met de *rencurels* er in, plaatste zij naast het *Chineesche* verlakte presenteerblad, waar op vier roemers stonden — „*vier*" omdat er geen „*klaplooper*" kon komen of *één* kon breken. — Maar het was niet genoeg dat de studententafel naar nieuw medisch model gestoffeerd werd, neen, — de flinke deern plaatste er het *palissander* houten tabakskistje met blonde geurige *varinas* van REIJNVAAN op en legde daar naast vier lange sneeuw witte vaderlandsche *gouwenaars*; drie gemakkelijke stoelen werden door haar, om de tafel gezet, de fraaije *moderateur lamp* ontstoken en toen gereed zijnde vroeg zij mijnheer DE REUS: „of er ook boeken uit de kast op de tafel moesten gelegen worden?" — met welke bezigheid, zij zich wel meer belast had, als mijnheer zoude *repeteren*.

„Neen *mère*," zeide WILLEM, op dien behagelijken fidelen studenten toon, „van avond geen boeken, twee kurkentrekkers en dan dat mandje van MOER opengemaakt, de groote geesten er uitgehaald en ze langs den wand gezet, in de voorhoede, de *Frontignac* en de *petit Bourgogne*, en in het opsluitend gelid, de *Volneij* en de *Pomard des trois moulins!*"

NAATJE volbragt trots eene HEBE hare taak en plaatste met eene vlugheid en blijk van kennis het kleine regiment, dat het elk gevoelig studentenhart in verrukking zoude gebragt hebben.

WILLEM was dan ook verrukt, toen de kleine haar werk had afgedaan en hij vond haar zoo „snoeperig" dat hij op het punt was om ten tweede male haar cornet te beschadigen, toen, juist als in de fijn zaamgelijmde Dramas dezer eeuw, in het oogenblik van gevaar de scène werd afgebroken door een nieuwen acteur die den trap ophollende, de kamerdeur openrijtende binnenstormde, WILLEM en NAATJE schalksch lagchende aankeek en luid zingende op declameerende wijze uitgalmde:

„Altijd vrolijk, altijd lustig,
Altijd ferm, fideel en rustig,
Altijd vergenoegd en blij,
Kroont 't leven met Poëzij,
Geen hoogeleeraars PALLAS troon!
Des gods geen kapo, Maker zoo!
Weg met het Edel hoog geboren!
Geen kut, geen ster, noch ridder kruis,
Doch geld, en fijne wijn in huis
En lipjes, die ons steeds bekoren,
Altijd vrolijk, altijd lustig ens."

Ga je gang maar WIMPJE! geneer je maar, ik zal mij wel zoo lang met D o g occuperen en als je er niets tegen hebt, een van die deftige heeren tot de uitputting zijner geestelijke hoedanigheid ledigen, want het schijnt, naar ik het laat zal worden, voor dat wij zullen zingen:

„Dum nihil est in poculo."

NAATJE keek voor de tweede maal zuur en WILLEM riep, zoo mal mogelijk, gelijk alle menschen verrast en betrapt, zich zeer mal voordoen, met den schijn aan te nemen als of zij, gelooven niet betrapt te zijn. „Wel beste DROOGLEVER welkom! Je ziet VENUS ontvlugt mij, nu de priester van DIONYSIUS den tempel binnentreedt; maar waar is PAALSLINGER?"

„De arme drommel is verliefd en voor dat hij hier heen ging, moest hij nog eerst op de buitenvest aan de poort van eene hardvochtige ARMIDA's kastanbalken, dat hij eene serenade durft noemen.

(DROOGLEVER heeft een flesch opengetrokken, een der glazen vol geschonken, de wijn tegen het licht gehouden en het bouquet opgesnoven)

„En zijt gij verzekerd dat hij op dit oogenblik staat te janken van

„Und sind, wenn ich der Ferne,
„Dir, dir, mein Bild erscheint,
„Dann, [illegible]
„Dass uns die Liebe vereint.

Ja, ja, [illegible]
DROOGLEVER drinkt.

„Een goed wijntje, père! je kan er MOER uit proeven.

„Dass uns die Liebe vereint."

„Ha, ha! die arme PAALSLINGER! en wie is de aanbiddelijke schoone aan wier voeten hij MINERVA's lab zal offeren?

Zie WILLEM, jeu ontvlugt zijn gevaarlijk voorbeeld en geloof mij, een verliefde student is even geschikt voor de academie als een rot in de vliegenkast om op de kaas te passen, doe zoo als ik DE REUS! en zoo als elk flinksch student moet doen.

Wenn die Sterne gross und klein,
Schön am Himmel stehen,
Ich des Mädchens Augelein,
Kann im Schlummer sehen,
Und ein Küschen noch zu letzt,
Herz und Seel und Mund ergötzt,
O, dann schlaf Ich ruhig ein,
Freue mich nicht wenig,
Bin vergnügt und kan auch sein
Mehr als unser König,
Seine Schätze, seine Macht,
Nehm' ich nicht um solche Nacht.

En nu onze zaken WILLEM, laat ons een pijp stoppen en voor dat PAALSLINGER komt deze flesch aanleden; tegen dien tijd zal de huilebalk wel hier zijn.

Nadat NAATJE vertrokken was, plaatsten zich de twee vrienden; — WILLEM deelde DROOGLEVER zijne moeijelijke positie mede, hoe hij „in den beer" zat en welk plan hij beraamd had om tante BRUMKOP voor de laatste keer „te polsen", zijne schulden te voldoen en als een knap stil student zijne studiën te vervolgen.

VAN DROOGLEVER was ofschoon een vrolijke FRANS, tevens een beste jongen en goed vriend, een kerel die op zijn tijd voor geen half dozijn dessen bang was, — die bij het „schelknop draaijen" altijd de meeste lauweren had ingeoogst; — die de faam had van reeds drie lastige „ploerten" geduikt te hebben, zoo dat de arme drommels gedurende eenige weken met groote pleisters achter hun hoofd moesten loopen en die bij een „standje" altijd de grootste nachtwacht voor zijne rekening nam en deze niet los liet voor dat hij hem de kleur der bestendigheid onder de oogen had gebeukt. — „Doch was zoo'n ldstige vlaag zoo als hij het noemde ten einde, dan was hij buiten zijne collegien onzigtbaar; „blokte" als een braaf student; die de wetenschappen lief heeft; hij keurde dus het plan van WILLEM niet zoo gaaf toe, niet dat hij schroomvallig voor het komedie spel was, dat deze wilde spelen, maar hij was bevreesd dat WILLEM zijn voornemen zoude laten glippen als het gevaar voor hij was en als een goed vriend maakte hij den ligtzinnigen student daar opmerksaam op. „Zie DE REUS gij hebt een groot zedelijk gebrek, dat u in erger gevaar brengt, dan den ergsten „sjouwer" van de academie, het is uw hartstogt voor het spel, wat kan een sjouwer op zijn ergst genomen overkomen? dat hij „sjeest" maar de speler zal gebrek lijden en de hemel weet het tot alles wat afschuwelijk is kunnen geraken; gij zult het u herinneren gehoord te hebben, dat in het jaar 18** aan de academie door de studenten een besluit is genomen, waarbij alle hazardspel werd afgeschaft, en zelfs op de societeit geen billardspel om geld werd toegestaan, dan de „pot" alleen. — Hebt gij er niet gekend die in de „beer" zaten voor speelschulden! en werden zij niet terecht gewaarschuwd, en door elk braaf student vermeden? Zie WILLEM laat er een lage ellendeling opstaan, die een student zijn schulden maken verwijt, of dat als een punt tegen zijne benoeming in schoone maatschappelijke betrekkingen aanhaalt, zoo een behoort door elkeen [illegible] den dood verklaard te worden; — zulk een euvelaart heeft nooit gerust aan den moederlijken boezem van de heilige MINERVA, houdt deze geraust haar schild voor de oogen, zoodat hij door 't MEDUSA hoofd versteene, of zet den dommen drommel naast haar „uiltje" tiener! — Maar heeft zich een student aan de eerloosheid schuldig gemaakt van speelschulden achter te laten — deze verdient geen medelijden — deze heeft naast jeugdige ligtzinnigheid — naast ongeschiktheid voor edele betrekkingen zijn eer, zijn karakter, zijn verheven stand in de Maatschappij verdubbeld."

„Gij zijt een brave vriend DROOGLEVER! ik dank u voor de les zie daar mijne hand bij mijn woord, dat hetgeen ik u zeide, welgemeend, ernstig overdacht en onwrikbaar besloten is en daarom schreef ik op mijn deur de spreuk van APOLLO, die de Grieksche regtsgeleerden van DELPHOS tempel tinnen tegenstraalde, wanneer zij de openbare leerscholen gingen bezoeken: „Gnothi s'aujtobali" en nu dixi!"

De twee vrienden reikten elkander de hand, beloofden het „woord" getrouw te zullen blijven en bekrachtigde dit door ieder een echt „boorden sokkertje" te ledigen.

Waarlijk, de wereld moet niet lagchen, om zulk een ligtzinnige studenten besluit in een uur, en onder omstandigheden dat het weinig beteekenend schijnt. Er is onder hen zulke vriendschappelijke besluiten meer standvastigheid en trouw aan woord en hand gezien, als ooit de duizende commissarissen der afschaffings maatschappij, van de millioenen meineedige leden hunner partij zagen, want, ik roep de geheele wereld tot getuige van zij niet meer drinken menschen gedragen heeft, als, sedert het oogenblik dat, op elk harer gedeelten honderd matigheids genootschappen zijn daargesteld, en of sedert dien tijd niet alle branderijen en genieverstokerijen in getal en uitbreiding zoodanig zijn toegenomen, dat al weer het spreekwoord een volle bewaarheid vindt: de grootste erfzonde in den mensch," de lust tot het verbodene is.

Op dit oogenblik kwam PAALSLINGER de trap op en trad met een eenigzins melancholisch gezigt binnen, hij was een lang mager jongeling, die het eerste gedeelte van zijn naam eer aande d, doch die door de natuur niet eene ziel bedeeld was, welke geheel uit gevoel bestond vooral merkbaar als hij een paar flesschen bourgogne op had; hij was student in de letteren en zulk een beminnaar van CICERO (*) dat hij bij voorbeeld, nooit eenig ooft at dan kersen — Onze reeds vroeger geintroduceerde VAN DROOGLEVER was student in de medicijnen met veel kans om met HIPPOCRATES kunst tot voor het altaar van HYGIEA te komen, eene waarlijk opmerkenswaardige zaak in deze eeuw, daar er zoovelen niet de poging om op de zee van medische wetenschappen boven water te blijven, zich tevreden stellen om als kikvorschen in het THEMIS-slootje rond te zwemmen.

Hartelijk werd de academische makker door het paar welkom geheeten, en DROOGLEVER na hem gezegd te hebben om spoedig te gaan zitten, en WILLEM die hem pijpen, tabak en sigaren had toegeschoven, schonk hem een glas van Bourgogne en zeide: „Onze arme ADONIS! drink en zet de azijnzure plooi in je gezigt, weer regt, wees Diplomaat kerel! en denk om de spreuk der Wijzen:

Al was het y dat de wereld ging
tot asch, door vuur en gloed —
de wijn en PHILIS lippen zoet,
geeft aan dien asch nog gloed.

En nu naar onze zaken, gij zoon der letteren zult ons zoo terstond bij meeten staan, met uw geniale pen om aan eene dame een brief te schrijven, waarbij hare haren te bergen moeten rijzen en haar hart van medelijden moet inéén krimpen. Zie je PAAL! WILLEM DE REUS zit schrikkelijk in de „beer" half door zijn eigen schuld en half door het noodlot, ik ben niet bij kas om hem te helpen en gij hebt waarschijnlijk ook geen honderd gulden of wat klein geld in je zak om hem bij te springen en daarom moeten er andere middelen beraamd worden. De minnelijke aanvallen op zijn oom en voogd zijn met het onbeleefdste stilzwijgen beantwoord en vruchteloos geweest, zijne Engelachtige tante heeft reeds zooveel geldelijk medelijden getoond voor de menigte rampvolle omstandigheden waarin WILLEM direkt of indirekt is betrokken was, dat REUS verlegen zoude worden om nog één omstandigheid uit te denken waarmede die gevoelige ziel te treffen zoude zijn, en toch WILLEM heeft nog één denkbeeld gevonden, dat daarom vooral geschikt is omdat die goede tante ver weg woont en niets van academische zaken afweet! — Luister! WILLEM is de gedurende twee maanden gevaarlijk ziek geweest, tengevolge van eene grustige gevatte kou die hij gekregen heeft bij gelegenheid, dat hij in een nacht van Maart bij een vreeselijken brand in een kostschool voor jonge jufvrouwen, zeventien maal in het brandende huis is ingedrongen en achttien dier lieve meisjes gered heeft, ik zeg achttien, omdat er een tweelingpaar bij was. Zie je PAAL! dat zal de gevoelige ziel treffen, schrijf, wanneer gij den brief stelt, kieschheidshalve dat hij, ofschoon en demi toilet zijnde zijn chambre cloack aan had; tengevolge van de koude nachtlucht heeft de arme edelmoedige jongeling zware bloedspuwingen gekregen en het bij den dood afgehaald, de hemel, de natuur en vooral de kunst, hebben hem echter gered en zonder eenige kosten te ontzien (voor zijne rekening natuurlijk) is hij er boven opgekomen en verheugt zich de academie in het behoud van zulk een edelmoedig mensch. Nu moet hij dagelijks om weder kracht te krijgen een bouillon van drie fijn gestampte faizanten gebruiken, een kop precies des morgens om half tien en een des middags, drie minuten voor zonsondergang, dagelijks een bad gebruiken van extra oude portwijn en mag niet in hetzelve gaan voordat hij een halve flesch echte Johannisberger gedronken heeft, terwijl hij ten ruste moet worden gelegd op een matras die opgevuld is met Crocus Orientalis; de rekening zijner ziekte, oppassing en zoo voorts, benevens wat hij nu nog aan eenige kleinigheden zal noodig hebben en waar hij wel een weinig om beset zit, bedraagt plus minus 800 gulden, hij rekent natuurlijk op den hemel en op de edelmoedigheid zijner eenige dierbare tante, terwijl hij dankbaar is voor de redding van zijn leven omdat hij nu nog hopen durft haar eens met warmte aan zijn dankbaar kloppend hart te drukken. Zwakte verhindert hem zelve de pen op te vatten en daarom PAAL! schrijft gij den brief, terwijl WILLEM over een paar uren wanneer wij eenige dier lieve halshalsen gedood zullen hebben en zijn hand een beetje beverig wordt, denzelven zal onderteekenen, — begrepen ...!

Alle drie vielen luid lagchende in de ruggen hunner stoelen, dronken een glas op den goeden uitloop van het plan en joelden en juichten als zorgelooze schooljongen.

W. E. H. WINKELS.

(Vervolg hierna.)

(*) (MARCUS TULLIUS) bijgenaamd CICERO, de vermaarde redenaar van Rome, kreeg voor zijn volk en voor de wereld den bijnaam CICERO, omdat zijn grootvader een kersvormige uitwas aan de neus had, wat door de Romeinen Ciceres genoemd werd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 12den dezer, het schip Cuba, kapt. Eijlers.

Idem, het schip Johanna Jacoba, kapt. Sap, Beiden van Amsterdam.

Den 13den, de Koloniale schroefstoomboot Vice Admiraal Rijk, kapt. H. J. Rasiuno, van Demerarij.

Den 15den, het schip Suriname, kapt. Regutjes van Amsterdam.

UITGEKLAARD.

Den 13den dezer, het schip Willem en Carel, kapt. N. D. Steenveld, lading: 444 vaten Suiker 643,456 pond, 11 puncheons Rum 9,285 gallons, 71 balen schoone Katoen 24.755 pond, 67 balen Cacao 8,540 pond en 3,275 pond oud Koper.

Den 14den, het schip Stad Leeuwaarden, kapt. Dijk, lading: 243 vaten Suiker 343,700 pond, 106 balen Cacao 15,885 pond, en 19 pies □ Hout. — Beiden naar Amsterdam.

Den 15n, het schip Janna Adriana, kapt. P. Franken, naar Barbados, lading: 40 vaten Koorn 6973 pond, 25 Vaam brandhout en 74 pies □ Hout.

In Nickerie.

Den 1sten Julij, het schip Nursery Packet, kapt. Wm. Orzanna, naar London, lading: 274 vaten Suiker 385,811 pond, 20 balen heele Koffij 3,400 pond, 30 balen Kakao 5,265 pond, 36 pies Hout en 52 vaten Rum 5,253 gallons.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 3den Junij, Plantage Dordrecht, kapt. Brakke, van hier.

IN DE CLYDE.

Den 6den Junij, Egmond, kapt. Meijer.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 6n. Willem Eduard, kapt. van Wijk.

UIT ST. DAVIDS

Den 4den Junij, Elisabeth Rose, kapt. Mc Keuzie.

ZEILKLAAR TE HELVOETSLUIS:

Den 14den Junij, Amerika, kapt. Meermans, met troepen.

* * Het Nederl. barkschip Lousia Christiaan, kapt. ten Harmsen, van Suriname naar Amsterdam, is den 28sten Mei gepraaid op 42o NB. en 13o. 28' WL. Het schip was zwaar lek, zoodat de kapitein naar Fayal zou gaan om aldaar te timmeren. Overigens alles wel aan boord.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip Caspar de Roblet, kapt. van Slooten, adres bij H. Degenhard. — Sluit medio dezer maand.

Het schip Amsterdam, kapt. Wendemeijer, adres bij H. Degenhard.

Het schip Compagnie, kapt. Knijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Het schip Eliza, kapt. Visser, adres bij P. M. Polak.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het schip Suriname: Mevr. Lewenstein geb. Koetser, Mejuvr. B. Lionarons, de Heeren A. Lionarons en Echtg. J. Koetser, G. J. Lugard, en A. M. Sterk.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip Willem en Carel: Mevr. de Wed. Braam, de Heer T. d'Aquin en Echtg. en de Minderj. W. A. van Emden en A. C. E. O'Ferrall.

Met het schip Stad Leeuwaarden: De Heer A. C. Jongeling.

Met het schip Nursery Packet: Mevr. Joseph Tyndall, 3 kinderen en bediende.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 12den dezer, van plant. Guineesche Vriendschap, 14 à 15 vaten, à 8.31 ct.

Idem. Den 14den, van plant. Livorno Erven L. E. H. Forberger, p. m. 15 vaten, à 8,77 cts.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 9 Junij 1859.

Suiker. Surinaamsch staat genoteerd van f 23 à f 29. Tot die prijzen zijn verscheidene partijtjes uit de hand afgedaan, de opinie voor het artikel is overigens goed en ligt het alleen aan de politieke omstandigheden dat de afdoeningen tot verlaagde prijzen plaats vinden.

Koffij. Zonder verandering.

Katoen. f 32 à f 53.

Arrowroot. f 25 à f 27.

Tonkaboonen. f 1½.

Cacao. Beste qualiteit f 28.

Hout. Nominaal.

Rum. f 12 à f 15.

Den 14den.

Onze Suikermarkt heeft zich eenigzins verbeterd zoodat de prijzen ruim f 1 hooger zijn.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 15den Julij 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Barend Mozes Le Grand en Marianna Mozes Emanuel Aron weduwe van Louis de Clerck.

Van den 9den tot den 15den Julij 1859, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 9den dezer, Corpthea Christina Becker, 33 jaren.

Den 10den, Jacoba Carolina Costerus, 33 jaren.

Idem, Adeli Goedefroij, 60 jaren.

Den 11den, Jacobus Frans Hartenberg, 1 dag.

Idem, Roza David Judeo, Echtg. van Mozes Jacob de Meza, 74 jaren.

Den 12den, Carolina Jacoba Louisa Potsvillage, 56 jaren.

Den 14den, Charlotte Tubbergen, 1 jaar en 6 maanden.

Den 13den, Rudolf Johannes Durgendam, 6 jaren.

Levenloos geboren.

Den 14den, een kind van vrouwel. geslacht van Rosalina Hendrika Francisca de Heijder, Echtg. van Friederich Wilhelm Rose.

CORRESPONDENTIE.

Tot narigt van vele belangstellende lezers, melden wij, dat wegens ZEER ONVOORZIENE omstandigheid en de brief uit Malang a resitdentie Passaroeang niet in ons vorig nummer is vervolgd en ook niet in deze uitgave voorkomt. Wij hopen evenwel spoedig in de gelegenheid te zijn, met de plaatsing te kunnen voortgaan.

ERRATUM.

In de advertentie der firma VAN PRAAG voorkomende in ons laatste nummer, 4e. pag. 2e. kol. bovenaan staat 30 JULIJ: lees 30 JUNIJ 1859.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 15n. Julij 1859.

Van de slavin *Constantie*, geboren in 1816 dochter van *Johanna*, toebehoorende aan G. J. F. Noordstroom.

Van de slavin *Antje*, geboren in 1812, dochter van *Anaatje* toebehoorende aan plant. *Nieuwhoop*, divisie *boven Commewijne*.

Van het slavenkind *Julius*, geboren in 1858, zoon van *Doortje*, toebehoorende aan plant. *Groot Châtillon*, divisie *boven Suriname en Thorarica*.

Van den slaaf *Premenne*, geboren in 1803 wiens moedersnaam onbekend is, toebehoorende aan C. Lovjantzen.

Politie.

De Heer Gouverneur geinformeerd zijnde dat *Vruchten*, *Groenten* en *Gras* op zijnen naam verkocht worden, doet mits deze ter algemeene kennis brengen, nimmer eenigen last tot zoodanigen of anderen handel gegeven te hebben, weshalve verzocht wordt, bij voorkomende gelegenheid, aangifte bij de Politie te doen van degenen die zich veroorloven zijnen naam te misbruiken.

Paramaribo, den 13 Julij 1859.

Wordt bij deze ter kennis van belang hebbenden gebragt, dat de *Acten van Patent* over het jaar 1859, ten kantore van den Kolonialen Ontvanger en Betaalmeester ter afhaling gereed liggen.

Paramaribo, den 13 *Julij* 1859.

Aan het Departement der *Onbeheerde Boedels* is gedevolveerd, de boedel van Hendrik François Wesenhagen, op den 8sten Julij 1859.

En worden mitsdien alle Crediteuren en Debiteuren deszelven opgeroepen, om aan het departement voormeld van hunne vorderingen aanteekening te doen en hunne verschuldigden aan te zuiveren, op pœne als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo, den 11 *Junij* 1859.

Ingevolge de bepalingen bij het reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* (G. B. No. 1 van 1856), ligt voor den tijd van *veertien* dagen ter Secretarie van het Commissariaat voor genoemd Departement voor belanghebbenden ter *visie*, de Repartitie rekening geformeerd ingevolge het nadere Dictum gewezen in den boedel van Jean François Halfhide.

Paramaribo, den 13 *Julij* 1859.

ADVERTENTIEN.

CONCORDIA.

VERG. en REG. van den 1e. of LL. Gr. op WOENSDAG den 27n. dezer des avonds te *zeven* uren *precies*.

(8961)

Inspectie der *Domeinen* van de *Nijverheid* en den *Landbouw*.

Paramaribo, den 15 *Julij* 1859.

De provisioneele Inspecteur der *Domeinen*, van de *Nijverheid* en den *Landbouw*, acht het niet ondienstig belanghebbenden opmerkzaam te maken op eene onderneming van den heer ADRIEN ANTOINE LE BRETON te *St. Thomas*, die bezitter is van eene machine ter verwerking van alle soorten vezelachtige planten waarvan in *Suriname* eene groote hoeveelheid voorhanden is, geschikt om tot grondstof voor scheeps- en ander touwwerk, papierbereiding enz. enz. aangewend te worden, zoodls p. a. de vezelen van bananen, aloës, agaves, brommelias, enz.

De ondernemer die in het grooter deel der West-Indien deswege gebreveteerd is, wenscht ook in *Suriname*, betrekkingen aan te knoopen met zoodanige Ingezetenen of handelshuizen die de gelegenheid zouden willen benuttigen, om van de vezelstoffen, welke thans alhier van geene waarde geacht worden, voordeel te trekken, en alzoo eene productie te doen ontstaan, die voor de Nijverheid, in de toekomst, belangrijk zal kunnen worden.

Aan degenen die in deze zaak belang stellen en verlangen mogten, zich zoodanige machines te verschaffen, of ter zake in aanraking met den ondernemer zouden wenschen te komen, wordt daartoe de gelegenheid aangeboden, zoomede tot het bekomen van nadere inlichtingen bij

Den prov. Inspecteur voormeld,
E. J. SLENGARDE.

Had het ARMBESTUUR alle regt zich te verheugen in de eer die het te beurt is gevallen door de koninklijke geschenken van H. M. de Koningin en Princes FREDERIK, niet minder verrast was het door de vernieuwde blijken van hartelijke medewerking zijner vrouwelijke geloofsgenooten, bij herhaling aan den dag gelegd.

De beste dank zullen zij zeker in haar eigen bewustzijn erlangen terwijl het eene streelende voldoening is, te vernemen dat weder de aanzienlijke Som van *f* **1576** in de armenkas is gevloeid.

En toch vordert de pligt der dankbaarheid, van het BESTUUR openlijk niet alleen de *inzenders* der voorwerpen maar ook de liefdadige stadgenooten innig te danken, die door eene ruime deelneming het welslagen hebben verzekerd.

Mogten zij lang nog in het voorregt deelen voor armen en lijdenden te kunnen offeren.

Paramaribo, den 16 *Julij* 1859.
De Secretaris,
E. SOESMAN.

(8960) A. SALOMONS Vendumeester zal Dingsdag e. k. verkoopen: PROVISIEN, STUKGOEDEREN, en de Slavin *Maria* en haar kind *Constant* aankomende J. B. EVERTZ.

J. C. GOMPERTS *Vendumeester*

zal WOENSDAG e. k. 's namiddags 4 uren in het Huis aan den *Waterkant* naast de Heeren JUDA & Co. verkoopen:

Effen en Gebrocheerd Zijden en Satijn, LINNEN, wit en bruin Garen DRIL, gebord. en gedrukt, wit en gekleurd NETELDOEK, Calico, Linnen Katoen, Shirting, Victoria Lawn, Boekjesstreep, Alpacca, Orleans, Barege, Zw. Bl. en Rood Laken. **BROEKENSTOF**, wit Merinos, Zijden Mantilles, gebord. Doeken, Zijden Pantjes, gemaakte Hemden, zijden HANDSCHOENEN, Tafellakens en Servetten, Dames zijden Hoeden, Ital. Strooboeden, Heeren en Dames Stoffen Laarzen.

Pafumerien, Porselein, Glas en *Aardewerk*,
Tafelmessen met witte hechten, Scheermessen, Strijkijzers, Verlakte Bladen, Schilderijen in Olieverf, Vederen Kussens.

***Touwerk*, *potten* en puncheons *Suikerkalk*, Extra Qualiteit East India *PALE ALE*.**

De GOEDEREN zijn Dingsdag en op den verkoopdag te bezigtigen. (9511)

Te Koop:

Het *Huis* en *Erf*, aan de *Gravenstraat*, La. B No. 8: — te bevragen bij M. E. THIJM. [10212]

Te Huur:

Het nieuw geschilderd en aangenaam gesitueerd *HUIS* aan de *Steenbakkersgracht* La. E. No. 73. Te bevragen bij M. C. SCHRÖDER. (10213)

Wordt gevraagd:

VAAMHOUT

te leveren op plantage adres ten kantore van G. J. A. BOSCH REITZ.

Debiteuren

van de Heeren A. VOORDEWIND en A. H. BECHTOLD worden vriendelijk verzocht hun verschuldigde binnen *vier* weken aan te zuiveren ter voorkoming van *onaangename* maatregelen.

(10214) M. L. E. SIMONS, qq.

---

1 dm. en 1½ dms. Pitch Pine PLANKEN, PIK en TEER enz.

Verkrijgbaar bij

(10215) ***N. Box & Co.***

(10216 In *commissie* ontvangen en voor CONTANT te bekomen, bij

J. P. Haase Jr.:

Nieuwe *Grasboter*.

Z. M., Kom. en Zwitsersche KAZEN, Zuivere ROLPENS, Saucijsjes en Worst, Geldersch ROOKSPEK, Westphaalsche HAMMEN, VLEESCH en GROENTENS in blik, PALING in potten, Nieuwe ANSJOVIS, vaatjes HARING en Labberdaan. SARDINES, Andijvie en Zuurkool in vaatjes, uitgezochte OLIJVEN, Gemengd Zuurgoed en Soepgroentens,

Banket, Broodsuikers, Likeuren, Vruchten op Brandewijn en op Sap, PRUIMEDANTEN, en andere

Kruidenierswaren.

Allerbeste Zwarte Thee, Portorico, Varina's en meerdere soorten ROOKTABAK, Rappé SNUIF en gewone SIGAREN, 1e. kwaliteit fijne Compositie KAARSEN, Extra Bourgogne, Beaune in oxhoofden en Roodewijn in kisten, MADERA in ½ flesschen, Jamaica RUM.

Cognac, Seltserwater in ½ kruiken, Moderateur LAMPEN, GLAZEN en LAMPKATOEN. —

Een schoon assortiment SCHOENEN;

Schoen-, Zadel- en Rijtuigmakers *LEDER*,

Een geheel nieuw assortiment

Stoelen Canapé's, Fauteuils Canapé's en Indespensables Stoelen, Véritable Eau de Cologne, en meer andere *Goederen*.

Paramaribo, den 16 *Julij* 1859.

A. LEVI & CO.

bieden te koop:

Versche ZALM, MACKREEL en OESTERS in 1 ponds blikjes.

Versche *Provisien* en *Dranken*,

Moderateur en Kantoor LAMPEN BALLONNEN, GLAZEN, KOUSJES en COQUILLONS à 50 cts. ( )

***Oxhoofden BLADEN TABAK* en kisten PRUIM TABAK, Anderhalf en een duims P. P. *PLANKEN*,**

W. P. PLANKEN, *PIK*, *TEER*, enz.

Per de laatste Schepen ontvangen Plantaadje GEREEDSCHAPPEN Geassorteerde ENG. en HOLL.

IJzerwaren

Verkrijgbaar bij

( ) ***GEBRS. SOESMAN.***

Ontvangen per kapt. REIJNTJES, en voor *civiele* prijzen te bekomen bij

G. OPPENHEIMER:

***Versche Provisien* en *Dranken*, Patent en Lijn OLIE.** ( )

Amerikaansche Waren:

14 vts. Suikervatenhoepels.

Benevens

Boter, vaten Broodsuikers, Vaten BIER, Amen en Pullen PATENT OLIE, en een partijtje Extra **MANILLA SIGAREN**, verkrijgbaar mits à CONTANT bij

DE VRIES & ZOON.

G. H. L. BAKKER

heeft per de laatst aangekomen *Schepen* ontvangen:

Alle soorte ingelegde GROENTEN

PROVISIEN, Alkmaarder *GORT*, en meer andere

Goederen.

Voornemens zijnde te *Liquideren* biedt hij zijne Winkelwaren buitengewoon *goedkoop* aan mits à Contant, tevens verzoekt hij al degenen welke hem Schuldig zijn hun Verschuldigde aan te zuiveren. ( )

W. J. RIETSTAP

heeft ontvangen:

1½ en 1 dm. P. P. PLANKEN, ***Pik*, *Teer*, enz.** ( )

Bij *J. H. SWARTSMAN* te bekomen:

***HAANTJES BIER* per maand à *f* 11, en per flesch 50 cents. Dubbeld Princesse dito *à f* 3,50 per dozijn in kruiken.** (10218)

Holloway's Zalf en Pillen.

Bijna elk schip dat uit Engeland stevent, naar welk deel der wereld ook, is bevracht met eenen voorraad dezer onschatbare Medicijnen, en Java ontvangt zijn vol aandeel van het edelste beschermingsmiddel voor het menschelijk leven ooit door de geneeskunde uitgevonden. In alle ziekten zoo eigen aan de verzengde luchtstreek, bewerkstelligen ze de wonderbaarlijkste genezingen. Voor huidziekten, ettergezwellen en zweeren behoort men de Zalf aan te wenden aan de ongezonde ligchaamsdeelen, en waar geene bijzondere teederheid bestaat, moet men ze krachtig inwrijven, want in dat geval is eene onophoudelijke wrijving het best. De Pillen houden alle ontstekende ziekten in toom, zuiveren het bloed, en geven veerkracht aan het gansche ligchaamsgestel en sterkte aan den geest.

Deze *Zalf en Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 en *f* 3. (10217)

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.